

HAT VERS

Örömmel üdvözljük Laták Istvánt, aki hosszú hallgatás után újra megszólalt. Új hangokat üt meg alábbi verseiben a külvárosi szomorúságok költője: a fölszabadult ember merész és boldog öröme az, ami megkap bennünket. A harc beváltotta mindannyiunk hitét, amit éppen Laták énekelt meg:

»A kültelek nem marad a szomorúság tészke,
mert itt beleláradtak az álmódásba.«

A kültelek ma nem szomorú, hanem az újjáépítés láza lengi át és az öröm szellei söpri az utat és símogatják az emberek lelkét. Ezt vártuk és még ennél többet várunk az élettől és ennek a megéneklését, szóba örökítését vártuk és várjuk Latáktól. Az olvasó pedig fogadja olyan szeretettel az alábbi verseket, aminőt azok megérdemelnek.

SZTALIN

Ostoba vén pojaszakállas királyokról
Régi rossz tankönyvekben de sokat hírdették,
Hogy népek atyja ragyog az aranyos trónon,
S a hazugságtól pirult, a nyomdafesték.

Rossz meséket költöttek talphyaló bérencék,
Hogy népek zsarnokainak szíve csupa jószág,
S az öröklött méltóságok bífang urai
Szegény kifosztott népek jogait taposták.

Azám ökölbe szorított kézzel tanított:
Ne higj soha-soha az előkelőknek,
Mert szép mosolygással, nagy ceremóniával
Minden tisztességet szennygödörbe jöknék.

Szűk kenyéren, zürös, zilált ihúsággal
Úgy nőtem fel, hogy csak tekintélyt tapostam.
Minden tekintély-kultusz ellen kikeltem
- De az igaz tekintély képét látom mostan.

Udvaroncok nem rejtik előtte fejüket porba.
Nem trónon, nem glóriák és tömjéniüst alatt —
Egy szovjet színesfilm hozta közel hozzám,
Ahogy a Lenin-síremlék lépcsőlén fölfelé halad.

Előtte nem hajbókol senki, térdet sem hajt,
A kezét otrombán senki előre nem feszítette;
Úgy néz rá mindenki közétről-messziről,
Mint népgyűlésen a tapasztalt Munkásra, Emberre.

Nem a tudós, akinek könyveji lámpások az éjben.
Nem a hadvezér, ki ágyúk dörgésével üzen;
Egy Férfi, akiben nincs semmi formáság,
Kinek tekintélyét mégis érzem és hiszem.

Nemcsak mert millió tenyér csapkodása dörög,
Nem, mert a Vörös Tér katonák hurráitól remeg,
De mert az anyák szeme szebben csillog,
És mert feléje nyúlnak bízón a gyermekek.

A menetelő fiatalok mellén domborul a trikó,
Emberekből a nagy Téren kalász és virág terem,
Magasabban szárnyalnak a büszke sportrepülők,
S bár ünnepien érez — mégis mindenki fecsztelen.

Szelíd pillantással, egyszerű jószággal néz a Férij,
Kinek keménységét csak elvadult gonoszok érezték.
Nézi a ragyogó életet — nagy harcot vívott érte —
De mosolyát először kapják a gyermekecskék.

Mivel a gyermekeké minden szeretete
És a delgozó népeké minden pillanatja —
Végtelen tekintély szeretetében van részem.
Nem tudom másképpen mondani, így érzem:
Ő az alkotók legjobb barátja s a népek atyja.

LENIN

Iskolás kislánunk adom ezt a verset

Lágy nevét és lágytüzű szemét
Új és szép tankönyvekben láthatod.
Légy büszke kislám, hogy könyvet forgatsz.
Hogy mindig tanuljunk, erre Lenin oktatott.

Csókolj meg, kislám, anyád kérges kezét
És szeressed nagyon az anyádat —
Azok törölték le először az anyák könnyét,
Aki hittek Lenin tudós szavának.

Hogy embernek vesznek az iskolában,
S anyád szabadon elébed járhat,
Tudd: Lenin emelte fel először
Mosóteknők mellől az anyákat.

Lenin mondta, hogy nincsenek úrfajok
És minden gyermeknek élni van joga.
Lenin sírjából gazdag élet nőtt ki,
S ez az élet nem szűnik meg soha.

Lenin nevével szabadították fel
A kicsi gyermekeket és a kis népeket.
Tanulj kislám, hogy egykor megérthessed,
Mit adtak Lenin és a harc neked.

TITO

Fasiszta lapból vágtam ki akkor a képét,
És más egyebet nem tudtam róla,
Csak hogy bérencek vérdíjra ajánlják,
Mert hegyek közt a Szabadság alkotója.

Kemény vonásain elszántság honolt,
De szemében csendes mosolygás rejtőzött.
Ott állt a karcsú Popovics tábornokkal
Az őserdő vastag szálfái között.

A rideg távolba nézett a fényképen.
 Ugy éreztem ellát egész Vajdaságig.
 Nevét csak suttogva mondhattuk itt akkor,
 De sejtettük: harca titánok harcává válik.

Könyvek, klasszikus képeslapok közé
 Rejtettem a kivágott újsággépet.
 Csak szomorú aszonyom láthatta néha,
 A kisfiának sem mutattam ereklyémet.

Aztán eljött hozzánk is az üzenete.
 Megérkeztek titkon a partizánok.
 Pénzt és ételmet küldtünk Tito nevére,
 A kukoricás hozta a szabadságot.

Nyomorékok: dobogó szívvel vártunk
 A háború óriás talpai alatt.
 S egyszer tisztító orkán forгатagában
 Megjött Tito és megjött a virradat.

A SZABAD EMBERNÉL NINCSEN BOLDOGABB

Nekem már sokszor a számra öklöztek,
 És a bántalmaktól a szívem beteg.
 Sokáig kínlódtam és csak dadogtam,
 Halljátok most már az énekemet!

Hallgassanak el mind a mérgezett,
 S fizetett síró, régi rossz dalok.
 Engem csak az igaz szépségek ihlettek,
 Az igazmondók dalosa vagyok.

A bánat úgy hozzáműtött egykor.
 Hogy felejtettem a jó nevetést.
 S alig tudtam élfent sikoltani,
 Midőn az első szabad szellő ért.

De hallgassátok most már szavamát:
 Gyógyít a szabad lég s a napsugár,
 Mert a népért virítnek a mezők
 És mindenik gyár a népért dudál.

Kuncognak a gyermekek a parkban.
 Szerte ragyognak a kirakatok.
 Szende arccal lépkednek az anyák,
 Szívükkel ringatják a magzatot.

Hogy a virág nőjön, szépség és öröm,
 A május zöldbe azért öltözött,
 Hogy pihenőt lelj a piros napsugárban,
 Fák dús lombjában és a fű között.

A felhők lágyan azért harmatoznak,
 Hogy szebb legyen a kalászban a mag.
 A szabad embernél nincs boldogabb a téiben
 S nincsen a nyárban boldogabb.

KÜLTELKI ŐSZI TAJ

Foghíjas apró kertekben hullanak
Gyümölcsérlelt fákról a levelek,
Háztetőkön összekoccan néhány cserép,
Az őszi fűvön egy fehér kecske megeg,

Nevetnek a melegben a kültelki házak,
Vaskerítések és csupasz falak,
Gyerekvissongás rázza a bokrokat,
A kövezeten zörögve autó szalad,

Halvány káposzták érett torzsáira
A napengár már vékonyan hull,
A szél fűtött s füstöt hoz a vasutról,
A hűvös hegy felől alkonyul,

Kepott aszfalton bakancsban léptet,
A munkából jövő emberek sodra,
Rohammunkáról térnek haza, s erre
Mind a napi élményeit mondja.

Szél szalad el a macskaköves uton,
Nem kérdezzük honnan jött, s hova tart,
A sarkon vidám fiúk fújják a füstöt,
És erős lányok tapossák az avart.

FELSZABADULTAK ÉNEKE

A szomorúságok mind kiasztak a nyárban,
S már jó őszi édességeket izlelünk,
Lassan levetjük avult condráinkat,
S a tél felé nem mered félösen a szemünk.

A holdsugár most már nekünk is világít,
A vonat már értünk és mivelünk robeg,
Az üzemben a tervet mindnyájan ka'apáljuk,
Büszkén felegyenesedtek a külvárosok.

Ujra felmérjük az élet kis csodáit,
Igaz a mámorunk; s vágyunk, ha kitör,
Többé nem adjuk oda szépségeinket,
De nem is vesszük el azt senkitől.

Fennünk szoros ölelésre hajeltak össze
A hetyke városok és messzi kis tanyák.
Dolgos teremtés lett a mezitlábos élet,
És tiszta akarattal új lett a világ.

Hiába tesped itt a régi közöny és a hűn,
A rossz mult hiába tántorog, lefetyel,
Mi már visszautat nem keresgélünk,
A szenny, amit eltapestünk, életre sose kel.

A jövő elé rikoltunk harsányan
Szinte megremeg tőle a földteke.
Hadd hallják, kik nem hitték, milyen nagyszerű
A felszabadultak kacaja, éneke.